

O.SILIER - W.RAABE WEG 11
D - 3550 MARBURG

DEUTSCHE BUNDESPOST

120

DRUCKSACHE

SAYIN M. KARACA

162 RUE DE DR. BAUER

93400 SAINT QUEN (PARIS)

FRANKREICH

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Marburg, 31 Temmuz '84

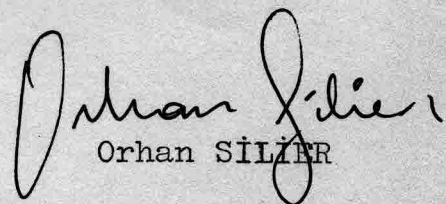
Sevgili Arkadaşlar,

Haziran ayı sonunda yaptığımız basın açıklaması ile, daha önceki üç hafta boyunca imzalarını topladığımız kişilerden 12 ülkeye mensup 200 seçme adı duyurarak 1256 Türkiye'li aydınla dayanışma çalışmasının ilk aşamasını tamamlamıştık. Bu ilk aşamada ulaştığımız en önemli sonuçların bir dökümünün çıkartılması, henüz tamamlanmamış bazı işlemlerin hatırlatılması ve önümüzdeki aylarda aynı kapsamda yapılabilecek somut çalışmaların neler olabileceğinin tartışmaya açılması, birkaç haftadır, yapılması zorunlu bir görev olarak ortada durmaktadır.

1256 Türkiye'li Aydınla Dayanışma İnsiyatifi'nin oluşum biçiminden ve yapısından doğan nedenlerle, böylesi bir görevin önceden belirlenmiş bir sorumlusu yoktur. Hatta, kısmen yine aynı nedenlerden, kısmen de yaz aylarının başlamış olmasıyla açıklanabilecek aksaklıklardan ötürü, böylesi bir değerlendirme ve öneri çalışmasının gerektirdiği verilerden önemlice bir bölümü de henüz kampanyanın yürütüldüğü ülkelerdeki arkadaşlarımız tarafından iletilmiş değildir. Tüm bunlara rağmen, çalışmamızın başarı düzeyinin yükseltilerek sürdürülebilmesi için, bir durum saptaması ve öneriler raporunun şu ya da bu biçimde hazırlanması gerektiği açıktır.

Çalışmanın ilk aşamasında kimi pratik işlerin koordinasyonunu sağlama-ya çalışmış ve şu anda da imzaların ve mali duruma ilişkin bilgilerin toplandığı arkadaşınız olarak, Server Tanilli Hocamızı onayıyla, bu tür bir kısa ara-raporu hazırladım. Rapora yer yer önemli gördüğüm kimi kişisel değerlendirmelerimi de ekledim. Bu metni ekte iletiyorum. Raporun gereklerini ve her türlü başkaca öneri, eleştiri ve görüşlerinizi gecikmeden ulaştırmanız durumunda, tüm yeni gelişme, öneri ve görüşleri kapsayan bir sonuç-raporu hazırlayıp sizlere yollamayı da üstleniyorum. Başarılar ve iyi günler dilerim.

Sevgi ve saygılarımla.

Orhan SİLİER

Çalışmanın Örgütlenişi ve Yürütülüşü :

1256 Aydınla Dayanışma İnsiyatifi çalışmaları yalnızca birkaç günlük bir önhazırlıktan sonra, Mayıs ayının son günlerinde, imza formlarının ve Aydınlar Bildirisi metninin ve çevirilerinin Avrupa'nın 12 ülkesine ve A.B.D.'ye gönderilmesi ile başladı. Başlangıçta saptanan amaç, sözkonusu ülkelerin herbirinde, yalnızca en tanınmış demokrat, ilerici aydınlardan 25-30'unun imzasının alınması ve bu çalışmanın iki hafta içinde tamamlanmasıyla Türkiye'de bildiri sahiplerinin karşı karşıya buldukları baskılara en seri ve etkili bir cevabın verilebilmesiydi. Buna ek olarak, halen kişisel ya da mesleki nedenlerle yurtdışında bulunan Türkiye'li tanınmış aydınların da imzalarının alınması ve eğer anlamlı bir nicelik ve niteliğe ulaşılabilirse, bunların Türkiye'deki arkadaşlarımızın imzalarının yanısıra açıklanması da düşünülmüştü. İkinci haftanın sonlarına doğru, çeşitli ülkelere gelen öneriler üzerine, kampanya süresinin bir hafta daha uzatılması yoluna gidildi. Bu arada, gerek bazı ülke ve şehirlerdeki ilişkilerin en tanınmış kişilerden imza alınmasına elvermemesinden, "tanınmışlık" kavramının farklı farklı değerlendirilmesinden, deneyim eksikliğinden, zaman sınırlamasından, çalışmanın önemini kavrayış güçlüklerinden dolayı ve gerekse bazı örgüt ve arkadaşların kendi insiyatifleriyle yaptıkları çalışmaların sonucu olarak, öngörülenden daha geniş bir kapsamda kişilerden alınmış, hesapta olmayan yüzlerce imza da iletilmeye başlandı. Böylece amaçlanan grup dışındaki kişilerden alınan imzaların nasıl değerlendirilebileceği sorunu ortaya çıkmış oldu.

İmza toplama çalışmaları sürerken ortaya çıkan ve bugüne kadar herhangi bir kesin sonuca bağlanamayan bir başka problem Türkiye'li aydınların imzaları alanında kendini belli etti. Kampanyanın ilk haftalarında, özellikle Paris, Berlin gibi Türkiye'li aydınların sayıca toplu olarak buldukları merkezlerde bir bölümü kişisel nedenlere dayanan çekingenlik ve karşı çıkışlar bu alandaki çalışmaların geniş bir kapsama ulaşmasını engelledi. Ayrıca, bazı arkadaşlarımız yurtdışın-

da bulunan aydınların toplu bir çıkışının Türkiye'deki Bildiri'yi imzalayanlar bakımından zararlı sonuçlar doğurabileceği, üstelik Batılı aydınların desteğinin etkisini zayıflatabileceği görüşünü belirttiler. Türkiye'de Aydınlar Bildirisi'ni yeni yeni imzalarla sürdürme yolunda bir girişimin gözlenmediği/haber alınmadığı, Batı Avrupa'da toplanabilen imzalardan önemli bir bölümünü politik nedenlerle yurt dışında bulunan kişilerin imzalarının oluşturduğu koşullarda, bu imzaları değerlendirebilmek mümkün olmadı.

Haziran ayının ilk üç haftası boyunca başlangıçta düşünülen ülkelerden biri hariç öteki tüm ülkelerde, ilişki kurma olanağı bulunabilen yerli ve Türkiye'li 100'ün üstünde kişi ve aralarında Federal Alman Eğitim ve Bilim İşçileri Sendikası (GEW), World University Service (WUS), Türkiye Demokratlarıyla Dayanışma İnsiyatifi, Deutsche Volkszeitung ile FİDEF ve HDF gibi örgütlerin de bulunduğu demokratik kuruluş ve örgütler kampanyaya katkıda bulunmak için aktif çaba gösterdiler. İngiltere'de, Portekiz'de, Danimarka'da, Avusturya'da, Belçika'da; şehir olarak Bremen, Bonn, -koordinasyon eksikliklerine rağmen- Batı Berlin'de; somut çalışma alanı olarak Alman Sendikalar Birliği (DGB) Genel Merkezinde, Eğitim ve Bilim İşçileri Sendikası içinde, Frankfurter Rundschau Gazetesi ile ilişkiler kapsamında, Fransa'da öğretim üyeleri arasında imza toplanması için çaba göstermiş arkadaşlarımızın başarılarını vurgulamak zorunludur kanısındayım. Kuşkusuz, çeşitli çalışmaların sonuca yansımış derecesi birbirinden çok farklı oldu. Örneğin Federal Almanya'nın Hannover şehrinden yalnızca 4 imza gönderen bir arkadaşın bu 4 imzasının tümü basın bildirisine girerken, tümüyle bağımsız olarak ama İnsiyatifin imza formlarıyla çok sayıda imza toplanarak bunları ileten KOMKAR'ın bu girişimi, toplanan imzaların tümüne yakınına öğrenci, işçi, evkadını vb. kişilerden alınmış imzaların oluşturması yüzünden maalesef hemen hemen hiç değerlendirilemedi.

Bu arada, kampanyanın sürdürüldüğü ülkelerin sayısını, İtalya, İspanya Avustralya ve Japonya gibi aynı kapsamda düşünülebilecek ülkeleri de kapsayarak daha da artırmak için herhangi bir girişim yapılmadı. İsviçre'deki çalışmaların asgari bir girişkenlik ve izleyicilik ile

yürütülmemesi sonucu bir liste oluşturmaya yetmeyecek düzeyde kalmasıyla, imza toplanabilen ülke sayısı 12 oldu.

Bu ülkelerden 26 Haziran 1984 akşamına kadar Strasbourg'a iletilen ya da telefonla basın bülteninin teknik çalışmalarının yapıldığı Marburg'a bil dirilen imzaların toplam sayısı 2,010'u buldu. Bu tarihte, eldeki olanaklar ölçüsünde çeşitli ülkelerdeki aktif katkıda bulunan arkadaşlara danışılarak hazırlanan seçme imzalar listesi, bir basın açıklaması ve Aydınlar Bildirisi'nin tam metni ile birlikte basın bülteni haline getirildi. Bu bülten 27-28 Haziran günleri Federal Almanya'da 150'den fazla uluslararası ajans, gazete, dergi bürosuna ya elden iletildi ya da postalandı. İngiltere ve Fransa'da da aynı doğrultuda daha dar kapsamlı çalışmalar yapıldı. Ayrıca metnin ve toplanan imzaların Federal Alman Frankfurter Rundschau, Fransız Le Monde, İngiliz Guardian gazetelerinde tam olarak yayınlanabilmesi için girişimlerde bulunuldu. Aydınlar Bildirisi ve dayanışma kampanyasının televizyon ve radyoya yansiyabilmesi için çeşitli ülkelerde görüşme ve çalışmalar yapıldı. Bu arada basın bülteninin türkçesi gerekli kişi ve basın kuruluşlarına iletmeye çalışıldı.

1256 Türkiye'li Aydınlar Dayanışma İnsiyatifi çalışmalarının iki temel aksaklığı çalışmanın çapının başta düşünülenin çok ötesine çıkmış olmasına rağmen bir sekreteryanın oluşturulamaması ve çalışmalara katkıda bulunan kişi ve örgütlerden ancak çok küçük bir bölümünün mali sorunun önemini kavramaları ve gereken özveride bulunmaları oluşturmuştur.

12 ülkeyi, yüzden çok ilişkiyi kapsayan, üstelik başlangıcından ilk aşamasının sonuna kadar herşeyin bir aya sığdırıldığı bir çalışma mutlaka en az üç-beş kişiden oluşan nitelikli bir sekreteryayı gerektirirken, ^{birkaç gün için bile olsa} böyle bir koordinasyon merkezinin oluşturulması birçok objektif ve subjektif nedenle gerçekleştirilememiştir. Bu boşluğun doldurulması, kimi kişisel özverilerle ancak bir ölçüde sağlanabilmiş, bunun yeterli olamayacağı alanlarda aksamalar ortaya çıkmıştır. Yazılan onlarca mektubun cevapsız kalması ya da bazı ilişkilerin bir sınırdan sonra verimsizleşmesi, hatta kopması bu tür aksaklıkların ör-

neklerinden ibarettir. Bu ara-raporun ancak Temmuz ayı sonunda ve yetersiz bir bilgilenme temelinde ortaya çıkabilmesi de yine sözü edilen eksikliğin sonucudur.

Çalışmalarımızın en önemli aksaklığı, hiç kuşku yok ki, mali alanda olanıdır. Şurasını açıkça belirtmek gerekir: Dayanışma çalışmasının en başından başlayarak, iki elin parmaklarıyla sayılabilecek istisna dışında, kampanyaya çeşitli biçimlerde katkıda bulunanlar için parasal yönününü görmezlikten gelmiş ve/veya parasal katkıdan kaçınmışlardır. Bu konunun nedenlerinin genel olarak tartışılması elbette bu kısa raporun dışındadır. Ancak şu kadarını belirtmekte yarar vardır. Böylesine yaygın bir çalışma ve hele de "Türkiye'de demokrasi" gibi Batı Avrupa ülkeleri burjuva basınının ilgilenmediği ve hatta dikkatlerden kaçırmaya çabaladığı konularda yürütülen çalışmalar bakımından, gazete ilanı, broşür, seri mektup, vb. duyurma yöntemlerinin, bunları kullanabilmek için de geniş parasal olanakların yanyana getirilmesinin sonucu belirleyici bir önemi vardır. Ve bunlar -başlangıçta belirlenen sınırlar içinde- başarılıdır, gerçekçi yöntemler, hedeflerdir. Perspektiflerimizin yeteri genişliğe ulaşamaması subjektif unsur çalışmalarımızın çapını da daraltmaktadır. Yine aynı unsur Avrupa'lı demokratik örgütlerden ve tek tek ilerici kişilerden sağlanabilecek maddi desteğin çok sınırlı kalmasında da baş rolü oynamaktadır.

Sonuç olarak, Aydınlar Bildirisini destekleme kampanyasının örgütlenişi ve yürütülüşü, en genelde : (1)Yaygınlığı gözönüne alındığında kısa sürede, sınırlı olanaklarla örgütlenebilmiş ve kısa sürede sonuçlandırılabilmiş olması; (2) Geniş bir politik yelpazeye mensup kişilerin ve örgütlerin katkılarını birleştirebilmesi ve herhangi bir önemli sorun çıkmadan ortak bir sonucun elde edilebilmesi; (3)Daha imzaların toplanması aşamasından başlayarak onbinlerce Batı Avrupa'lı aydına Türkiye'deki gelişmeleri ve meslektaşlarının seslerini duyurmada aracı olması ve onların dayanışmasını bu aşamada bile somut bir biçime dönüştürebilmesi; (4)Böylece Türkiye'li 1256 aydının yalnız olmadıklarını dost-düşmana açıkça kanıtlayan bir uluslararası dayanışma evlemi niteliğini kazanabilmesi; ve (5)Daha ileri çalışmalar

için birçok açıdan önem taşıyan bir tecrübe olma potansiyeli ile, başarılı bir çalışma olmuştur.

Kanımca, bu çalışma, eğer : (1)Türkiye'deki Bildiri çalışmasına paralel asgari bir hazırlık daha önceden gerçekleştirilebilmiş olsaydı; (2)Yurt dışındaki demokratik dayanışma çalışmaları üzerine dar-milliyetçilikle, teslimiyetçilikle ya da affedilmez bireysel hesaplarla açıklanabilecek/^{yanlış görüş,}kuşku ve geri durmalar daha yaygın bir biçimde ve kökünden yokedilebilseydi; (3)Aydınlar Bildirisi'nin demokratik mücadele bakımından taşıdığı anlamı doğru ve hızla kavrayarak seyircilik ve alkışçılığın ötesinde, aktif ve etkin katkıda bulunma tutumu daha da yaygınlaştırılabilseydi; (4)Böylece dayanışma çalışması baştan başlayarak daha nitelikli ve geniş bir ekip tarafından yürütülebilseydi; (5)Mali konunun taşıdığı öneme uygun bir biçimde kavranması ve bir özveri yarışı havasının yaratılması başarılabilseydi, başarı düzeyi çok daha yükselebilirdi.

Dayanışma Çalışmasının Yansımaları ve Yankıları :

Raporun başlangıcında da belirtildiği gibi çeşitli ülkelerden dayanışma çalışmasının basındaki yansımaları ve öteki yankıları üzerine yeterli bilgiler henüz gelmiş değildir. Bununla birlikte, en azından bu tür bir haberleşmenin başlangıcı olarak ve zorunlu bir biçimde Federal Almanya'daki ve Türkiye'deki yansıma ve yankılara yoğunlaşarak yapılan bir özetleme aşağıdadır.

Saptanabildiği kadarıyla, dayanışma eylemi Türkiye'de iki yayın organına yansıyabilmiştir. Milliyet Gazetesi 28 Haziran '84 günlü sayısında çalışmayı kısa bir haberle duyurmuş, Nokta dergisi ise 20. sayısında seçme imzaların tam listesini yayınlamıştır. Konunun basına yansıması 56 kişi hakkında dava açılmasının hemen ardından olduğu için ayrı bir değer taşımış, demokrat aydınlar arasında genel bir memnuniyet, hatta sevinç yaratmıştır.

Yurtdışında yayınlanan demokrat, ilerici yayın organlarından birçoğu basın açıklaması ve imza listesine yervermişlerdir; bu tür yayınlar

muhtemelen önümüzdeki günlerde de devam edecektir.

Saptanabildiği kadarıyla, türkçe yayın yapan radyolardan BBC Türkçe Yayın Servisi, WDR Türkçe Yayın Servisi ve Bizim Radyo/TKP'nin Sesi dayanışma çalışmasının sonuçlarına geniş yer vermişlerdir. Türkiye'de ve Türkiye dışında birçok kişi dayanışma eylemini bu kanalla öğrenmiştir.

Aydınlar Bildirisi'nin tam metni Federal Almanya'da Cumhuriyet Gazetesi ile aynı zamanda Tageszeitung'da çıkmıştı. Dayanışma kampanyasından sonra/^{tam metin} Federal Alman ilerici-sol çevrelerinin en yaygın olarak okudukları haftalık politik gazete olan Deutsche Volkszeitung ile Federal Almanya'nın en saygın, demokrat, günlük gazetesi Frankfurter Rundschau'da (13/7, 20/7) yayınlanmıştır. Bunlardan Deutsche Volkszeitung Bildiri metnine ek olarak Federal Almanya'dan birkaç yüz önemli imzalayıcı da kısa bir haber duyurusuyla birlikte açıklamış, ayrıca bir imza formu yayınlayarak okuyucularını kampanyayı desteklemeye çağırmıştır. Frankfurter Rundschau ise Bildiri metnini imzalardan bazılarını kapsayan kısa bir değerlendirme yazısı ve iki fotoğrafla birlikte dokümantasyon sayfasında yayınlamıştır. Saptanabildiği kadarıyla, basın bülteni, bunlar dışında şimdilik yalnızca kimi Alman Komünist Partisi yanlısı yayın organları ile, Hannover ve Berlin şehirleri yerel basınında yer alabilmiştir. Aralarında Der Spiegel ve Stern'in de bulunduğu kimi haftalık ve aylık dergilere yansıtılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Federal Alman televizyonunun üçüncü kanalında geçen hafta içinde yayınlanan bir kültür programında Bildiri ve dayanışma çalışması üzerinde hayli geniş açıklamalarda bulunulmuştur. Başkaca olanakların yaratılmasına çalışılmaktadır.

Alman Sendikalar Birliği Başkanı 56 kişi hakkında dava açılmasını vesile ederek Evren'e Aydınlar Bildirisi imzalayıcıları hakkındaki soruşturma ve baskıları kınayan bir mektup yazmış, bu DGB Haberler Bülteni aracılığıyla tüm basına ve sendikalara iletilmiştir. Eğitim Sendikası Genel Başkanı daha kampanyanın başında sendika üreğine bir

genelge yayınlayarak bu kampanyayı desteklemelerini istemişti. TÖB-DEK ile GEW arasındaki iyi ilişkilerin mümkün kıldığı bu destek sonucu 200'den fazla imza sendika örgütleri kanalıyla iletilmişti. GEW bu desteğini sürdüreceğini belirtmektedir. Nitekim, DGB'nin Türkiye'li işçiler için çıkarttığı bülten olan DGB Haberler'e ek olarak, GEW'nin yayın organlarında da konuyla ilgili haberler yayınlanmaya başlamıştır. Fransa'da Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu'nun bülteninde Aydınlar Bildirisi tam metin olarak yer almıştır. Fransa'da Le Monde, Liberation, Le Matin ve L'Humanité'de başka haber ve yorumlar içinde Aydınlar Bildirisi'nden bahsedilmiş, bunlardan Liberation ayrıca dayanışma imzalarını küçük bir çerçeve içinde duyurmuştur.

New York Times A.B.D. Dışişleri Bakan Yardımcısının Türkiye gezisi ile ilgili bir haber yorumunda Bildiri'den bahsetmiştir.

Portekiz'de Jornal de Noticias imzalardan örnekler vererek dayanışma eylemini duyurmuştur.

Saptanabilen ve iletilen haber, yansıma ve yankılardan benim bilebildiklerim bunlardan ibarettir.

Görülebileceği gibi dayanışma çalışmasının türkçe yayınlar dışındaki saptanabilen yansımaları, eylemin çapına ve haber değerine göre sınırlı kalmıştır. Bunun nedenlerini doğru bir biçimde kavramaya çalışmamız ve buna dayanarak şimdiden sonra yapılabilecekleri somutlamamız gerekmektedir.

Nedenlerden bir bölümü kampanyayı aşan, temel unsurlara bağlı olanlardır. Dünya politikasında Türkiye'nin yeri, Türkiye'deki demokratik mücadelenin genel boyutları, Türkiye'deki demokratik güçlerin bir bütün olarak yurtdışı ilişkilerinin sınırlılığı, demokratik-sol hareketin Batı basını ile ilişkilerinin sınırlılığı bu türden nedenler arasındadır. Burada bunlar üzerinde durmakta fazla yarar yoktur. Yalnız şu noktayı belirtmekte yarar vardır: Bu tür unsurlar önemlidir ama her şeyi açıklayabilen unsurlar değildir. Bu gruptaki ençeller aşılamaz, en azından zorlanamaz türden değildir .

Dayanışma çalışmasının basında yeterince yansımamasının ikinci grup nedenleri doğrudan bu çalışmadaki kendi aksaklıklarımıza bağlı olanlardır. Burada bir örnek saptama anlamlı olabilir. Yukarıda Türkiye ve Federal Almanya'ya ya ilişkin olarak belirtilen basına yansımalarının tümü basın bülteni iletmenin çok öncesinde ilgili kuruluşların yöneticileri, muhabirleri, editörleri ile yapılan öntemasların/yazışmaların bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bunların bir bölümü birden çok arkadaşımızın ısrarlı çabalarının ürünüdür. Demek ki, olabildiğince çok basın kurumuyla önceden, doğrudan ilişkiler kurmak ya da bu tür ilişkileri olan yerli ve Türkiye'li kişilerin yardımını almaktaki eksiklerimiz, işi şansa, kendi gelişmesine bırakmamız olumsuzluklara hizmet etmiştir. Kimi ülke ve alanlarda bu olumsuzluk girişkenlik ve çaba eksikliğinden değil, ne yazık ki yalnız bir politik çevreden arkadaşların kampanyayı yürütmeleri, dolayısıyla kurabildikleri ilişkileri kendi varolan ilişki çevreleriyle sınırlı kalması sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Kampanyayı imzaları ile destekleyen Batılı aydınlardan komün basına yansıtılmasında da yardım istenmesi genel olarak ihmal edilmiştir. Basın bültenin hazırlanmasına ve çeşitli ülkelere iletilmesine ayrılan zaman çok az olmuş, bültenin daha gösterişli bir biçimde hazırlanması ve tüm ülkelere belli bir günde dağıtılarak, birçok yerden aynı anda basına iletilmesi sağlanamamıştır. Tüm bunlara ek olarak, gazete ve öteki basın kuruluşlarıyla ilişkinin Temmuz ayı boyunca da ısrarlı bir biçimde sürdürülmeyip, birkaç günle sınırlı bir iş olarak görülmesi yansımaya oranını düşürmüştür. Halbuki dayanışma kampanyası gazetecilik açısından aktüalitesi hemen geçen bir haber değil, her an kullanılacak bir haber olduğu için, bu tür zorlamalar etkili olabilirdi. Okuyucu mektuplarından, kampanyayı yansıtan kısa haber-yorumların yazılıp gönderilmesine kadar birçok yöntem daha başarılı sonuçlar almamızı sağlayabilirdi.

Özetle, kampanya deneyimimiz, basınla ve kamuoyunu oluşturup yönlendiren kişi ve kurumlarla ilişkinin sesimizi duyurabilmemiz bakımından ne kadar belirleyici olduğunu bir kere daha göstermiştir. Batı ülkelerinde Türkiye'deki demokrasi mücadelesiyle dayanışma için yapacağımız

hemen her çalışmanın ilk amacı bu ülkeler kamuoyunu bilgilendirmek ve harekete geçirmek olduğuna göre, yukarıda somut olarak sıralanan türde eksiklerimizi gidermemiz çalışmalarımızın etkinliğinin ana koşuludur. GEW Genel Merkezinin genelgesine 250'yi aşkın Federal Alman öğretmen/ardınının cevap vermiş olması, Deutsche Volkszeitung'daki imza formunu iki hafta içinde 140 kişinin imzalayıp geri göndermesi gibi örnekler, bu tür subjektif eksikliklerin giderilmesiyle sesimizin daha gür çıkabileceği durumlarda, Batılı aydınlar açısından azımsanmayacak bir duyarlılığın varolduğunu göstermektedir.

Bekleyen Acil İşler ve Bundan Böyle Yapılabilecek Çalışmalar :

Daha önce açıklandığına göre 15 Ağustos'ta Bildiri'yi imzalayanlardan 56'sı ile ilgili dava Sıkıyönetim Mahkemesinde başlayacaktır. Bu davanın öteki birçok davada olduğu gibigidererek daha çok kişiyi kapsayacak biçimde genişletilmesi muhtemeldir. Zaten sıkıyönetim açıklamasında da "soruşturması tamamlanlardan 56'sı" gibi bir ifade kullanılmıştır. Bu davanın ettikçe genişleyen ve etkinleşen bir dayanışmaya konu olması, rejimin başına bela haline getirilmesi, herşeyden önce Bildiri'nin açıklanmasıyla başlayan politik çıkışın sürdürülebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Öyleyse, varolan olanaklarımız içinde, biz, buradan ne yapabiliriz?

Kuşkusuz, yapılabilecek ve bu arada topluca yapabileceğimiz çok şey vardır. Ne var ki, bunlardan öncelikle geçmişte yaptığımız çalışmanın devamı niteliğini taşıyanları, en basit ve acil olanları gündeme almakta yarar vardır.

26 Haziran'dan bu yana gönderilen yeni yüzlerce imza vardır. Fransız Sosyalist ve Komünist Partisi üst düzey yöneticileri örneğinde olduğu gibi, yeni imzalardan bir bölümü seçme isimler listesinde değişiklikler yapmayı gerektirecek niteliktedir. Önümüzdeki 10-15 gün içinde de başka imzaların gelmesi çok muhtemeldir.

Bu nedenle, ilk olarak, çeşitli ülke ve çalışma alanlarındaki arkadaşların, eğer varsa, ellerindeki yollamadıkları imzaları hemen iletmeleri ve önümüzdeki 10 gün içinde geçen seferden eksik kaldıklarını düşündükleri:

seçme, basın ve kamuoyu bakımından önem taşıyan birkaç kişiden daha imza almaya çalışarak geçen seferki listeyi geliştirmeye çalışmalarını öneriyorum. Bu tür isimlerin,örneğin 10 Ağustos'a kadar -mümkünse telefon ya da ekspres mektupla- geçen basın bültenine ilişkin başkaca düzeltme ve önerilerle birlikte iletilmesi,15 Ağustos'ta yeni bir basın bülteni ile konunun davanın başlaması vesile edilerek bir kere daha gündeme getirilebilmesini sağlayabilir. Yaz mevsimine girmiş bulunmamızın çok yönlü zorluklarına rağmen,bu tür bir ikinci girişim kampanyayı duyurmakta daha yüksek bir başarıyı olanaklı kılacaktır.

Kısa zamanda başarılması olanaklı ikinci iş, Frankfurter Rundschau'dan sonra,bu kez ikinci bir gazetede, Le Monde'da,Aydınlar Bildirisi'nin ve destek imzalarının yayınlatılmasıdır. Le Monde bakımından bu ancak ilan biçiminde mümkündür. Paris'teki arkadaşlarımızın verdiği bilgiye göre sözkonusu gazetede yarım sayfalık indirimli bir ilan için ödemesi gereken asgari bedel 30-40 bin Fransız Fransı ya da 10-13 bin Mark'tır. Ekteki mali durum özetinden anlaşılacağı gibi kampanya için şimdiye kadar yollanan bağışların toplamı yaklaşık 5,400 DM, yapılan harcamaların toplamı ise 3,150 DM'dir. Gönderildiği ya da gönderileceği bildirilip henüz ulaşmamış bağışların tümü aksamadan ilgili banka hesabına gelirse, hesapta halen bulunan 2,250 DM'a ek olarak 2,500 DM daha toplanacaktır. Demek ki, yalnız ilan masrafı bakımından bu paranın hem de önümüzdeki 15 gün içinde iki katına çıkarılması gerekmektedir. Bu mümkündür. Çünkü, gelen bağışlar son derece az sayıda bağışçı kişi ya da gruptan gelmiştir; birçok ülkeden hiçbir katkı yapılmamıştır; borç bulma ve bunu sonradan toplanacak bağışlarla kapatma olanakları kullanılmamıştır; yerli demokratik kuruluşların katkıları yok denecek ölçüde kalmış, bu tür kaynaklar zorlanmamıştır.

15 ya da 16 Ağustos'ta Le Monde'u açtığımızda orada kampanyamıza ait ilanı görmek istiyorsak, hemen harekete geçmeliyiz. En yakından başlayarak, toplanabilen tüm kaynakları bu iş için seferber etmeli, zaman sıkışıklığını düşünerek yollama için telefon ve telgraf havalesi gibi yöntemleri kullanmalı, durum ve potansiyel hakkında ayrıca da bilgi iletmeliyiz. Böylesi bir ilan ve çok sayıda gazete, dergide yayınlan-

cak haber ve listeler, birkaç televizyon ve radyoda daha konunun ele alınması, geçen haftalardaki eksiklerimizin önemli ölçüde kapanmasını sağlayacaktır. Ayrıca konunun canlı tutulmasına büyük katkıda bulunacaktır.

Görece kısa sürede başarılabilir üçüncü iş, toplanan imzaların yalnız seçmelerinin değil tümünün, Türkiye'deki 1256 imza -meslek ve unvanlar dahil- ile birlikte yayınlanacağı; Aydınlar Bildirisi'ne ek olarak bu bildirinin hazırlanmasına neden olan yapı ve gelişmeler hakkında bir kısa özetin de içinde yer alacağı; basındaki yansımalarından örneklerle bezenmiş bir broşürün hazırlanmasıdır. Böyle bir broşürün hazırlanmasının gerektirdiği ek çalışma, olası katkıları gözönüne alınınca emegdeğebilecek bir ek çalışmadır kanısındayım. Üstelik, böyle bir broşürü gerek doğrudan, gerekse çeşitli kuruluşlar yoluyla satılması ile, mali bir yük altına girmeden hazırlayıp, yayınlamak da mümkündür. Bunun başarılabilmesi için tek tek ülke ve çalışma alanlarındaki arkadaşlara düşen en önemli iş -eğer şimdiye kadar yollamadılarsa- topladıkları imza sahiplerinin isim, soyadı ve mesleklerini gösterir daktilo edilmiş, mümkünse alfabetik olarak düzenlenmiş nihai bir listeyi hızla iletmeleridir. Kuşkusuz broşürle ilgili her türlü öneri ayrıca yararlı olacaktır.

Yukarıda önerilen üç acil iş dışında kampanyanın etkinleştirilerek sürdürülmesi için, bir bölümü Batılı aydınların kendileri tarafından önerilen -imzaların en ünlü birkaç Batılı aydından oluşacak bir heyet tarafından Türkiye'ye götürülerek iletilmesi gibi, Uluslararası kimi kuruluş, komisyonlara başvuru gibi- birçok alternatif çalışma daha vardır. Bunların tartışılmasına ve yeni önerilerin ortaya atılıp sonuçlandırılmasına girişebilmek için öncelikle ilk aşamadan artakalan işleri bir yandan bitiriyor olmamız zorunludur düşüncesindeyim. İlk aşamadan kalan bu tür çalışmalarda da daha önceki geniş katılımı, hızı başarıyı sağlayabileceğimize güvenmek için yeterli nedenler vardır.

EK :

Mali Duruma İlişkin Özet Bilgiler :

27 Temmuz İtibariyle

B a ğ ı ş l a r

Tek tek Türkiye'li kişilerden gelen bağışlar toplamı (3 Kişi)	250.- DM
Tek tek Batılı aydınlardan gelen bağışlar toplamı (7 Kişi)	565.- DM
Türkiye'li grup ve örgütlerden gelen bağışlar toplamı (5 Bağış)	2,621.- DM
Batılı grup ve örgütlerden gelen bağışlar toplamı(5 Bağış)	1,912.37 DM
TOPLAM	5,348.37 DM

H a r c a m a l a r

Telefon Masrafları	1,697.80
Posta Pulu Masrafları	261.70
Telefaks Masrafları	53.--
Toplam Posta Masrafları	2,012.50 DM
Tren v.b. Ulaşım Masrafları	636.64 DM
Fotokopi Masrafları	402.20 DM
Kartasiye Malzemesi Masrafları	71.45 DM
TOPLAM	3,122.79 DM

NOT: Harcamalar ve Bağışlara Ait Makbuz ve Taturalar Strasbourg'da Toplanmaktadır.